Contributed by Herman Michiel
zaterdag, 17 november 2012 - Last Updated zaterdag, 17 november 2012

Was 14N, de Europese actiedag van 14 november 2012, een succes? Het Europees Vakverbond had op 17 oktober opgeroepen om op deze dag in heel Europa acties te ondernemen, zij het stakingen, informatievergaderingen of andere initiatieven. In Spanje en Portugal waren er inderdaad uitstekend opgevolgde algemene stakingen , er werd ook flink gestaakt in Griekenland, er waren werkonderbrekingen in Italië en in heel wat landen hadden vakbonden zeker iets ondernomen. In Franstalig België lag het treinverkeer stil en waren er zeer aanzienlijke bijeenkomsten in Luik en La Louvière. In Frankrijk brachten betogingen duizenden mensen op de been in Parijs, Marseille, Bordeaux, Toulouse… Ook in Duitsland waren er initiatieven, o.a. in Berlijn, München en Bremen, waartoe werd opgeroepen door de Duitse vakbondskoepel DGB of militante groepen (Attac Deutschland, Blockuppy, …)

Laat dit toe van een succes te spreken? Niet echt voor wie zich beperkt tot het ‘ tellen van de koppen’. Dan valt de grote tweespalt op tussen Zuid- en Noord-Europa, tussen de landen die nu reeds zwaar getroffen zijn door het EU-soberheidsbeleid en de andere waar dit nog maar lepel per lepel gebeurt. De scheidingslijn tussen noord en zuid lijkt, zoals zo vaak, door België te lopen, waar Waalse militanten, onder andere bij het spoor, heel wat actiever waren dan de Vlaamse. Maar de nationale vakbondsleidingen van ABVV en ACV hebben zich op een wel zeer goedkope manier van hun Europese ‘plicht’ gekweten door een symbolische wandeling langs Duitse, Griekse en Spaanse ambassades met enkele honderden van de 3 miljoen vakbondsleden. Geloof het of geloof het niet, deze paar honderden waren er blijkbaar nog veel te veel. ACV-voorzitter Leemans bekloeg er zich over dat de afspraak was dat elke bond een vijftigtal militanten zou leveren; er daagden echter honderden Waalse metallo’s van het ABVV op, en sommigen ervan waagden het zelfs om eieren te gooien naar de Duitse ambassade (De Tijd, 15 november) ! Het gebrek aan enthousiasme, om niet te zeggen: aan elementaire solidariteit of zelfs aan zelfbehoud van de vakbondsleidingen was trouwens al af te lezen uit de Vlaamse vakbondsbladen: de Tribune en De Nieuwe Werker (ABVV) repten met geen woord over 14N, Ons Recht (ACV) beperkte zich tot het statement “Wij onderschrijven met overtuiging die oproep.”

De bijdrage van de Nederlandse bonden tot de Europese actiedag was mogelijks nog zuiniger en beperkte zich tot een conferentie (” Bouwen aan een duurzaam Europa”) georganiseerd door FNV-Bouw in Woerden, en een brief van FNV-Bondgenoten voorzitter Henk van der Kolk aan de Spaanse premier Rajoy met de vraag “om van politiek te veranderen”… Alleen in Rotterdam voor het hoofdkantoor van Unilever en in den Haag werden manifestaties van beperkte omvang gehouden.

Zo bekeken is het succes van 14N maar heel relatief. Maar… dit is niet de goede manier van kijken! Met koppen tellen kan men geen dynamiek waarnemen. En dynamiek is er zeker: voor de allereerste keer waren er gelijktijdig massastakingen in verschillende Europese landen, en acties in nog veel meer landen. En die acties waren er in grote mate gekomen van onderuit, gezien de lethargie van de nationale vakbondsleidingen in de meeste landen. Zo was er ‘s namiddags in Brussel een militante betoging die minstens evenveel volk op de been bracht als de officiële manifestatie ‘s morgens; er was toe opgeroepen door de CNE (Franstalige bedienden van de christelijke bond) en werd gesteund door tal van organisaties, o.a de Actiecomités Europa. Het was zeker ook geen gedirigeerde operatie waardoor honderden vakbondsleden uit het Belgische Henegouwen naar Lille in Noord-Frankrijk getrokken waren, waar ze zich aansloten bij de manifestatie georganiseerd door de Franse CGT. Een kleine maar niet onbelangrijke dynamiek van vakbondssamenwerking over de grenzen heen.

Tot de actiedag zelf was door het Europees Vakverbond (EVV (1)) ook pas opgeroepen nadat de Spaanse en Portugese bonden die dag hadden uitgekozen voor een algemene staking. En ook dat

wijst op een dynamiek die het Europees syndicalisme uit een patstelling kan halen. Die patstelling bestaat erin dat het EVV als koepel van zeer uiteenlopende organisaties haast nooit tot unanieme beslissingen kan komen van enige betekenis; unanimiteit is er nochtans de gangbare opvatting. Het uitblijven van initiatieven vanwege het EVV is dan voor nationale vakbondsleidingen vaak het alibi om ook niets te ondernemen. In dit opzicht is 14 november 2012 iets nieuws, en laten we hopen, iets blijvend. Het immobilisme kan doorbroken worden door initiatieven van onderuit, en dit op alle niveaus. Militanten die weten waarheen ze willen kunnen de beslissingen van hun centrales beïnvloeden; centrales die weten waarheen ze willen kunnen hun bond beïnvloeden; bonden die weten waarheen ze willen kunnen zelfs het EVV beïnvloeden!

Dit moet een stimulans zijn voor al diegenen die nu reeds inzien dat er in Europa een reactionaire regimewissel aan de gang is, die alleen door een grote, consequente en langdurige tegenbeweging kan tot staan gebracht worden. Wie dit inziet, verliest zich niet in vruchteloze veroordelingen van vakbondsleidingen, maar werkt aan die tegenbeweging die de vakbondsleidingen er wel zal toe verplichten initiatieven te nemen.

Noot:

1) Bij gebrek aan bekendheid wordt het EVV vaak met z’n Engels acroniem ETUC aangeduid; de website ervan hanteert ook slechts het Engels en het Frans.

Dit artikel verscheen eerder op Ander Europa